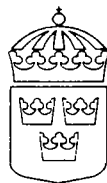

Socialutskottets yttrande

1990/91:SoU8y

Sekretess inom och mellan myndigheter på
vårdområdet

1990/91
SoU8y

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett socialutskottet tillfälle att yttra sig över dels regeringens proposition (prop. 1990/91:111) om sekretess inom och mellan myndigheter på vårdområdet m.m. och motionerna 1990/91:K37 (v), K38 (m), K39 (c), K40 (fp), K41 (fp) och K42 (fp) väckta med anledning av propositionen, dels de under allmänna motionstiden väckta motionerna 1990/91:K405 (fp) och 1990/91:K423 (m) yrkande 2.

Utskottet

Propositionen

I propositionen föreslås att 14 kap. 2 § sekretesslagen (SokrL) ändras så att hälso- och sjukvårdssekretessen och socialtjänstsekretessen inte hindrar att uppgifter om barn och ungdomar eller den som är missbrukare lämnas mellan myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, om det behövs för att den enskilde skall få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma föreslås gälla om uppgifterna behövs för en nödvändig insats till skydd för ett väntat barn.

Enligt propositionen anses det inte föreligga tillräckligt underlag för att nu föreslå en bestämmelse om att de s.k. basenheterna inom hälso- och sjukvården skall utgöra särskilda verksamhetsgrenar i sekretesslagens mening.

I propositionen föreslås vidare att reglerna om hälso- och sjukvårdssekretess i 7 kap. 1 § SokrL ändras så att det uttryckligen framgår att nödvändigt utbyte av uppgifter för forskning, statistikframställning och sjukvårdsadministration mellan kommunala och landstingskommunala myndigheter inom hälso- och sjukvården skall kunna ske. Som förutsättning för uppgiftslämnandet gäller enligt propositionen att det inte kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgifterna röjs (s.k. rakt skaderekvisit).

En ny lag om uppgiftsskyldighet inom hälso- och sjukvården föreslås. Enligt den föreslagna lagen skall regeringen bemyndigas att med-

delat föreskrifter om skyldighet för kommuner och landstingskommuner att lämna uppgifter till socialstyrelsen och läkemedelsverket för forskning och statistikframställning inom hälso- och sjukvårdens område.

1990/91:SoU8y

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 1991.

Uppgiftslämnande mellan myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten för vård, stöd och behandling

I *motion K37 av Lars Werner m.fl. (v)* yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om tillägg till sekretesslagen enligt vad i motionen anförts om integritet, självbestämmande och rättssäkerhet (*yrkande 1*). Enligt motionen ligger gällande sekretessbestämmelser på en relativt väl avvägd nivå. En förändring kan medföra att personlig integritet och rättssäkerhet kränks. När det gäller missbrukare tror motionärerna att ett informationsutbyte lika gärna kan resultera i att man blir mindre benägen att söka vård av rädsla för andra ingripanden än man tänkt sig. Beträffande gravida kvinnor som missköter sig anser motionärerna att gällande lagar, LVU och LVM, räcker för att ge myndigheter den information som behövs för ett ingripande.

I *motion K41 av Margitta Edgren (fp)* yrkas att riksdagen avslår propositionen i dess helhet (*yrkande 1 delvis*). Motionären anser att de negativa konsekvenser förslaget får för den personliga integriteten inte har utretts och övervägts tillräckligt. I stället för att minska det sekretessbelagda området borde regelsystemet enligt motionen förändras i riktning mot en ökad öppenhet direkt gentemot de människor som är i riskzonen.

I *motion K42 av Ylva Annerstedt (fp)* yrkas att riksdagen beslutar om sådana ändringar i regeringens lagförslag att det av lagtexten framgår att samtycke skall ha eftersträövats för att uppgifter om enskilda skall få lämnas mellan myndigheterna för att underlätta vård och behandling (*yrkande 1*), att riksdagen beslutar om sådana ändringar i regeringens lagförslag att det ur lagtexten framgår att undantag från sekretess endast skall gälla utlämnande av aktuella uppgifter som är av väsentlig betydelse för att den enskilda skall få nödvändig vård (*yrkande 2*) och att riksdagen beslutar om sådana ändringar i regeringens lagförslag att undantaget från sekretessen inte omfattar närstående till en gravid kvinna (*yrkande 3*).

Gällande regler

Enligt 7 kap. 1 § SekrL gäller med vissa undantag sekretess inom den offentliga hälso- och sjukvården för uppgifter om enskildas hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Sekretessen inom socialtjänsten för uppgifter om enskildas personliga förhållanden är enligt 7 kap. 4 § första stycket

SekrL utformad på samma sätt. Sekretessen på dessa områden avgränsas alltså med ett s.k. omvänt skaderekvisit, vilket innebär att presumptionen är för sekretess.

I SekrL finns flera *undantagsbestämmelser*, som innebär att en uppgift får lämnas ut trots att sekretess normalt gäller för den.

Av 1 kap. 5 § SekrL framgår att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas ut, om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten skall kunna fullgöra sin verksamhet. Av förarbetena framgår att bestämmelsen skall tillämpas restriktivt.

Enligt 14 kap. 1 § SekrL hindrar sekretessen inte heller att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning.

En sådan uppgiftsskyldighet finns i 71 § socialtjänstlagen (1980:620, SoL). Enligt 71 § andra stycket SoL är myndigheter vars verksamhet berör barn eller ungdom samt numera också andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten skyldiga att genast till socialnämnden anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till underårigs skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter samt läkare, lärare, sjuksköterskor och barnmorskor som inte har sådan anställning. Bestämmelsen ger inte någon möjlighet till uppgiftslämnande till skydd för ett väntat barn. I SoL ges inte heller socialtjänsten någon möjlighet att lämna uppgifter till hälso- och sjukvården.

Liknande bestämmelser om skyldighet för myndigheter som i sin verksamhet regelbundet kommer i kontakt med missbrukare att göra anmälan till länsstyrelsen och att lämna uppgifter dit finns i 6 och 7 §§ lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Sekretess till skydd för en enskild gäller enligt 14 kap. 4 § SekrL i allmänhet inte i förhållandena till den enskilde själv. Vidare kan den enskilde efterge sekretessen helt eller delvis.

I 9 § SoL stadgas att socialnämndens insatser för den enskilde skall utformas och genomföras tillsammans med honom. På samma sätt finns en bestämmelse i 2 a § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) som säger att vården och behandlingen skall så långt det är möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

Förslaget i propositionen

I propositionen föreslås att reglerna i 14 kap 2 § SekrL ändras så att hälso- och sjukvårdssekretessen och socialtjänstsekretessen inte hindrar att uppgifter om barn och ungdomar eller den som är missbrukare lämnas mellan myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, om det behövs för att den enskilde skall få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma föreslås gälla om det behövs för en nödvändig insats till skydd för ett väntat barn.

I propositionen uttalas (s. 12) att omsorgen om den enskilde i vissa undantagsfall måste göra det möjligt för vårdmyndigheterna att utbyta uppgifter med varandra för att bistå en enskild trots att den enskilde inte har lämnat sitt samtycke till uppgiftslämnandet. Enligt propositionen

nen bör emellertid i första hand eftersträvas ett samtycke till att uppgifterna lämnas ut. Med hänsyn till den begränsade räckvidd som undantaget är avsett att få framstår, enligt propositionen, en komplettering av de olika undantagen från sekretessen som finns i 14 kap. 2 § SekrL som lämpligare än en viss utvidgning av generalklausulen i 14 kap. 3 § SekrL. Det föredragande statsrådet föreställer sig att det i praktiken inte blir någon påtaglig skillnad mot att generalklausulen vore tillämplig. När det gäller uppgifter om missbrukare anføres (s. 13) bl.a. att det är viktigt att undantaget från sekretessen inte ges en så vid tillämpning att den enskilde avstår från att vända sig till vårdmyndigheterna med sina missbruksproblem av rädsla för att de uppgifter han eller hon lämnar sprids vidare. Enligt propositionen skall undantaget därför ta sikte på endast dem som mera varaktigt missbrukar beroendeframkallande medel och för vilka behovet av vård och behandling är påtagligt. I fråga om uppgiftslämnande till skydd för ett väntat barn anføres i propositionen (s. 14 f.) att det är viktigt att de vårdorgan som kan ge en kvinna, som missbrukar eller i övrigt lever ett riskfyllt liv, hjälp och stöd under graviditeten så snart som möjligt får vetskap om kvinnans situation. Eftersom det är angeläget med en samverkan mellan alla samhällets resurser till skydd för ett väntat barn bör enligt propositionen även uppgifter om närstående till den gravida kvinnan i vissa fall kunna utlämnas.

Tidigare behandling

I socialutskottets yttrande (1988/89:SoU1y) ansåg utskottet att en översyn av regelsystemet för sekretessen inom sjukvård och socialtjänst borde göras i syfte att göra systemet mera lättillämpat och möjliggöra ett visst uppgiftslämnande mellan myndigheter i enskilda ärenden, främst då ett samarbete mellan berörda myndigheter är motiverat från vård- och behandlingssynpunkt eller då uppgiftslämnandet behövs för att skydda någon mot fara. I konstitutionsutskottets betänkande (1988/89:KU14) ansåg konstitutionsutskottet det påkallat att begära en översyn av sekretessreglerna i fråga i syfte att få en smidigare tillämpning av de grundläggande reglerna i fall där tillämpningen var till uppenbar nackdel för den enskilde ur vård- och behandlingssynpunkt. Riksdagen följde utskottet (rskr. 51).

Med anledning av riksdagens begäran har inom justitiedepartementet upprättats promemorian (*Ds 1990:11*) Sekretess inom och mellan myndigheter på vårdområdet. Promemorian har efter remissbehandling legat till grund för nu föreliggande proposition (prop. 1990/91:111).

Utskottets bedömning

Utskottet delar inställningen i propositionen i denna del. Förslagen stämmer väl överens med social- och konstitutionsutskottets inställning i samband med riksdagens tillkännagivande till regeringen om behovet av översyn av sekretessbestämmelserna. Utskottet vill samtidigt understryka vad som även uttalas i propositionen, nämligen att undan-

taget från sekretess inte får ges en så vid tillämpning att den enskilde avstår från att söka hjälp för sitt missbruk av rädsla för att känsliga uppgifter som lämnas sprids vidare. När det gäller skyddet för det väntade barnet till en gravid missbrukare anser utskottet, till skillnad från vad som anförs i motion K37, att gällande lagstiftning inte ger ett tillräckligt skydd. Utskottet föreslår därmed att motionerna K37 (v) yrkande 1 och K41 (fp) yrkande 1 delvis avstyrks.

Utgångspunkten för allt arbete i hälso- och sjukvården och socialtjänsten är att den enskilde samtycker till att uppgifter lämnas ut om honom. Den föreslagna regeln tar sikte på de undantagssituationer när ett samtycke inte går att få och uppgifterna behövs för en nödvändig insats. Utskottet anser det dock inte lämpligt att, som föreslås i motion K42, lagstifta om att samtycke skall ha eftersträövats innan uppgifter får lämnas till en annan myndighet för att möjliggöra en nödvändig insats.

Förslaget innebär inte att informationsutbytet mellan de aktuella myndigheterna blir fritt. Tvärtom krävs enligt utskottets uppfattning att uppgifter som lämnas ut skall ha direkt betydelse för att den enskilde skall få den nödvändiga insatsen.

Med hänsyn till vad som här sagts föreslår socialutskottet att motion K42 (fp) yrkandena 1 och 2 avstyrks.

Utskottet instämmer vidare i förslaget i propositionen att undantaget från sekretess också bör omfatta närstående till en gravid kvinna, som t.ex. missbrukar alkohol eller narkotika. En gravid kvinnas omgivning har betydelse för hennes situation och hälsa och därmed också för det väntade barnet.

Utskottet anser därför att motion K42 (fp) yrkande 3 bör avstyrkas.

Uppgiftslämnande för forskning, statistikframställning och sjukvårdsadministration

Motioner om uppgiftslämnande mellan kommunala och landstingskommunala myndigheter inom hälso- och sjukvården

I motion K37 av Lars Werner m.fl. (v) yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om viss uppgiftsskyldighet för sjukhusadministrationen (yrkande 2). Motionärerna anser att gällande sekretessbestämmelser ligger på en relativt väl avvägd nivå. Om sjukvårdsadministrationen ges lättnader i sekretessen kan det enligt motionen medföra att personlig integritet och rättssäkerhet kränks.

I motion K38 av Anders Björck m.fl. (m) yrkas att riksdagen avslår propositionen såvitt avser ändring av 7 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) (yrkande 1). Enligt motionärerna är ändamålen forskning, statistik och administration så allmänt angivna att det är svårt att skapa sig någon bild av vad denna öppning i sekretesslagen kan innebära för den enskilde. Vidare framhålls att flera remissinstanser har avstyrkt förslaget, däribland datainspektionen som har hävdade att man bör invänta det arbete som utredningen (S 1988:02) om informationsstrukturen m.m. för hälso- och sjukvården bedriver.

I motion K39 av Bertil Fiskesjö m.fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar att 7 kap. 1 § fjärde stycket sekretesslagen skall ha följande lydelse:

En landstingskommunal eller kommunal myndighet som bedriver verksamhet som avses i första stycket får lämna uppgift till annan sådan myndighet för forskning eller framställning av statistik eller för administration på verksamhetsområdet. Utan hinder av..... (yrkande 1)

och att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avidentifiering av personuppgifter före utlämnande (yrkande 2). Motionärerna anser att det i propositionen inte framgår vilka skäl som motiverar ett uppgiftsutlämnande för forskning, statistik och administration med s.k. rakt skaderekvisit, vilket medför ett avsevärt försvagat skydd för den enskilde. Uppgifter för forskning och statistik bör enligt motionen avidentifieras före överlämnandet. Särskilt allvarligt anses förslaget vara om rätt att överföra personuppgifter för administration. En generell rätt att överlämna patientuppgifter i s.k. patientadministrativa system bör därför enligt motionen inte medges. Endast de uppgifter som den mottagande myndigheten rimligen kan behöva för sitt arbete bör utlämnas. Uppgifter för vårdplanering, ekonomisk uppföljning och liknande administrativa göromål bör enligt motionen avidentifieras före utlämnandet.

I motion K41 av Margitta Edgren (fp) yrkas att riksdagen avslår propositionen i dess helhet (yrkande 1 delvis). Motionären anser att de negativa konsekvenser förslaget får för den personliga integriteten inte har utretts och övervägts tillräckligt. I stället för att minska det sekretessbelagda området borde regelsystemet enligt motionen förändras i riktning mot en ökad öppenhet direkt gentemot de människor som är i riskzonen.

I motion K42 av Ylva Annerstedt (fp) yrkas att riksdagen avslår förslaget till ändring i 7 kap. 1 § sekretesslagen (yrkande 6) och att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om s.k. registerlagar, dels för reglering av vart och ett av de centrala statliga personregistren, dels för en allmän reglering av personregister med känsligt innehåll inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten (yrkande 7 delvis). Motionären anser att en reglering av register inom kommuner och landsting först måste bli genomförd innan uppgifter kan få lämnas mellan kommuner och landsting. Motionären anser att integritetskänsliga uppgifter under inga omständigheter skall få lämnas ut för administrativa ändamål.

Motioner om uppgiftsskyldighet från hälso- och sjukvården till socialstyrelsen och läkemedelsverket

I motion K423 av Anders Björck m.fl. (m) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om informationsrutiner mellan socialstyrelsen och sjukvårdens olika enheter (yrkande 2). I motionen anförts att data- och offentlighetskommittén påtalat att den uppgiftsöverföring som i dag sker till socialstyrelsens forsknings- och statistikregister från landstingen inte är förenlig med sekretesslagen. En förutsättning för centrala register av det slag det här

gäller bör enligt motionen vara att de har stöd i en särskild registerlag. Motionärerna anser det nödvändigt att arbetet med den proposition om sekretess som aviserats i budgetpropositionen sker skyndsamt.

I *motion K38 av Anders Björck m.fl. (m)* yrkas att riksdagen avslår propositionens förslag såvitt avser förslag till lag om viss uppgiftsskyldighet inom hälso- och sjukvården (*yrkande 2*). Enligt motionärernas uppfattning bör centrala offentliga register med integritetskänsliga uppgifter regleras i särskild lag. En sådan lagreglering medför att medborgaren får en bättre överblick när det gäller var uppgifter om honom själv finns och för vilket ändamål som uppgifterna insamlas.

I *motion K39 av Bertil Fiskesjö m.fl. (c)* yrkas att riksdagen beslutar att avslå förslaget till Lag om viss uppgiftsskyldighet inom hälso- och sjukvården (*yrkande 3*). Enligt motionen öppnar lagförslaget möjligheter för informationsinsamling inom ett synnerligen brett område. I den föreslagna lagen regleras endast de uppgiftsmottagande myndigheterna medan användningsområdet för uppgiftsinsamlingen generaliserats till forskning och statistikframställning. Motionärerna finner det särskilt anmärkningsvärt att en diskussion av säkerhetsproblemen ur den enskildes synvinkel saknas liksom en analys av säkerhetsproblemen.

I *motion K41 av Margitta Edgren (fp)* yrkas att riksdagen avslår propositionen i dess helhet (*yrkande 1 delvis*). Motionären anser att de negativa konsekvenser förslaget får för den personliga integriteten inte har utretts och övervägts tillräckligt. I stället för att minska det sekretessbelagda området borde regelsystemet enligt motionen förändras i riktning mot en ökad öppenhet direkt gentemot de människor som är i riskzonen.

I *motion K42 av Ylva Annerstedt (fp)* yrkas att riksdagen avslår förslaget om lag om viss uppgiftsskyldighet inom hälso- och sjukvården (*yrkande 5*) och att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om s.k. registerlagar, dels för reglering av vart och ett av de centrala statliga personregistren, dels för en allmän reglering av personregister med känsligt innehåll inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten (*yrkande 7 delvis*). Motionären anser att centrala offentliga register med integritetskänsliga uppgifter måste regleras i särskilda s.k. registerlagar. Bestämmelser om kryptering måste tas in i de aktuella registerlagarna enligt motionen. Frågan om det s.k. informerade samtycket är också viktig att belysa.

Gällande regler

På samma sätt som uppgiftslämnande i vårdsyfte regleras av sekretesslagen styr den lagen också möjligheterna till uppgiftslämnande av sekretessbelagda uppgifter för forskning, statistik och administration. De i detta sammanhang aktuella registren förs, liksom andra personregister, enligt reglerna i datalagen. Det betyder att de har inrättats med stöd av ett beslut av regeringen eller riksdagen (jfr 2 a § datalagen 1973:289)

eller med tillstånd av datainspektionen enligt 2 § samma lag. För register som endast används för vård- eller behandlingsändamål krävs dock inget sådant tillstånd.

1990/91:SoU8y

Propositionen m.m.

I propositionen föreslås att reglerna om hälso- och sjukvårdssekretess i SekrL ändras så att det i 7 kap. 1 § uttryckligen framgår att nödvändigt utbyte av uppgifter för forskning, statistikframställning och sjukvårdsadministration mellan kommunala och landstingskommunala myndigheter inom hälso- och sjukvården skall kunna ske. Som förutsättning för uppgiftslämnandet gäller enligt propositionen att det inte kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgifterna röjs (s.k. rakt skaderekvisit).

En ny lag om uppgiftsskyldighet inom hälso- och sjukvården föreslås. Enligt den föreslagna lagen skall regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om skyldighet för kommuner och landstingskommuner att lämna uppgifter till socialstyrelsen och läkemedelsverket för forskning och statistikframställning inom hälso- och sjukvårdens område.

I propositionen (prop. 1990/91:60) om offentlighet, integritet och ADB uttalas att vissa register hos bl.a. socialstyrelsen på sikt bör regleras i lag.

Frågan om vilka register som skall lagregleras kräver dock, enligt nu aktuella proposition (1990/91:111) ytterligare överväganden, vilket inte har ansetts kunna göras inom ramen för detta ärende. I propositionen framhåller föredragande statsrådet vidare att hon inte kan se att arbetet inom utredningen om informationsstrukturen m.m. inom hälso- och sjukvården (INFHOS) kommer att påverka de aktuella frågorna. Föredraganden kan inte finna skäl att i avvaktan på det resultat utredningen kan komma fram till skjuta upp den som det bedöms nödvändiga justeringen av reglerna i detta avseende. I betänkandet (SOU 1991:18) INFHOS II av utredningen om informationsstrukturen för hälso- och sjukvården föreslås att de centrala personregister som bedöms vara nödvändiga att föra på central nivå skall regleras i lag.

När det gäller den patientadministrativa verksamheten framhålls i propositionen att en patientuppgift har samma sekretesskydd om den lämnas över för administrativ behandling till en annan enhet inom sjukvårdsorganisationen än den där patienten behandlas som om den lämnas ut för vård- och behandlingsändamål. Det har dock ansetts viktigt att de utlämnade uppgifterna enbart används för rent administrativa ändamål och att uppgifter om diagnos och andra känsliga förhållanden därför i många fall sorteras bort innan uppgifterna lämnas ut.

I propositionen konstateras att frågan om användande av krypterade forskningsregister f.n. övervägs av datalagsutredningen (Ju 1989:02), som väntas avlämna sitt nästa delbetänkande under våren 1991. Vidare påpekas att register så långt det är möjligt inte bör innehålla personnummer eller andra uppgifter som gör att enskilda kan identifieras.

I betänkandet 1990/91:KU11 med anledning av propositionen (prop. 1990/91:60) om offentlighet, integritet och ADB behandlade konstitutionsutskottet (s. 9 f.) motioner i anslutning till frågan om *registerlagar*. Enligt konstitutionsutskottets mening är det allmänt sett av stor betydelse att en författningsreglering av ADB-register kommer till stånd i syfte att stärka skyddet för de registrerades integritet i samband med nödvändig registrering av känsliga uppgifter i myndighetsregister. I propositionen hade anförts att register hos bl.a. socialstyrelsen, landstingen och kommunerna bör regleras i särskilda registerlagar. Konstitutionsutskottet delade departementschefens uppfattning att det krävs ingående överväganden i fråga om vilka register inom dessa områden som bör lagregleras.

I betänkandet behandlades (s. 28 f.) också bl.a. frågan om *kryptering*. Konstitutionsutskottet konstaterade att frågor om kryptering skulle tas upp av datalagsutredningen. Utskottet fann inte skäl att frågå sitt tidigare ställningstagande när det gällde frågan om att hos regeringen begära en redovisning över hur kryptering kan användas i olika datasystem. Riksdagen följde utskottet (rskr. 160).

Socialutskottets bedömning

Vad först gäller förslaget om ökade möjligheter till uppgiftslämnande för vissa ändamål inom eller mellan kommuner och landsting instämmer utskottet i propositionens förslag. Utskottet anser det därvid viktigt att onödiga uppgifter så långt möjligt sorteras bort före ett utlämnande. Detta synsätt är också propositionens. Utskottet kan inte finna att förslaget kan leda till några nackdelar för den enskildes integritet eller rättssäkerhet som motionärerna påstår. För de uppgifter som lämnas till en annan myndighet inom hälso- och sjukvården med stöd av den föreslagna bestämmelsen gäller samma starka sekretess som före ett utlämnande. Med hänsyn till det anförda föreslår utskottet att motionerna K37 (v) yrkande 2, K38 (m) yrkande 1, K39 (c) yrkandena 1 och 2 och K42 (fp) yrkande 6 och yrkande 7 delvis avstyrks. Utskottet föreslår av samma skäl att motion K41 (fp) yrkande 1 delvis avstyrks.

Utskottet konstaterar att den föreslagna lagen om uppgiftsskyldighet inte innebär något ställningstagande till vilka personregister för forskning och statistik som skall finnas. Frågan om tillstånd till sådana register prövas av datainspektionen och i vissa fall av riksdagen eller regeringen. Utskottet delar konstitutionsutskottets tidigare bedömning (1990/91:KU11) om lagreglering av sådana register. Med hänsyn härtill anser utskottet att motionerna K423 (m) yrkande 2, K38 (m) yrkande 2, K39 (c) yrkande 3 och K42 (fp) yrkande 5 och yrkande 7 delvis bör avstyrkas. Av samma skäl föreslår utskottet att motion K41 (fp) yrkande 1 delvis avstyrks.

I motion K42 av Ylva Annerstedt (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagändring syftande till att klargöra tolkningen av begreppen myndighet och basenhet vid tillämpning av sekretesslagen (yrkande 8). Motionären framhåller att nuvarande lagstiftning har lett till olika tolkningar av begreppet myndighet. Regeringen föreslår inte någon lagändring i denna del, utan framför i stället sin tolkning i motivtexten till andra lagändringar. Detta innebär enligt motionen att rättsläget fortfarande är oklart.

Gällande regler

Sekretess innebär i princip att en uppgift inte får lämnas till en enskild eller till en annan myndighet (1 kap. 2 och 3 §§ SekrL). Förbud mot att lämna ut uppgifter gäller förutom mellan olika myndigheter också mellan olika verksamhetsgrenar inom samma myndighet (t.ex. ett landsting), om de är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra.

Socialstyrelsen anser i allmänna råd (1982:4) om sekretess (s. 29) att hela hälso- och sjukvårdsverksamheten på ett sjukhus utgör en självständig verksamhetsgren. En mera restriktiv tolkning hävdas av bl.a. JO (se JOs ämbetsberättelse 1986/87 s. 198 f.).

Data- och offentlighetskommittén (DOK) har i betänkandet (SOU 1986:24) Integritetsskyddet i informationssamhället 1 gjort bedömningen att basenheterna inom hälso- och sjukvården är att anse som självständiga verksamhetsgrenar i sekretesslagens mening, vilket enligt DOK innebär att lagens regler redan i dag gäller i förhållande mellan dessa enheter (s. 66 f.).

Propositionens förslag

Enligt propositionen anses det inte föreligga tillräckligt underlag för att nu föreslå en bestämmelse om att basenheterna inom hälso- och sjukvården skall utgöra särskilda verksamhetsgrenar i sekretesslagens mening.

I propositionen konstateras (s. 20 f.) att i spetsen för hälso- och sjukvårdsverksamheten står tre nämnder, nämligen hälso- och sjukvårdsnämnden, tandvårdsnämnden och omsorgsnämnden. Under nämnderna finns t.ex. sjukhus och vårdcentraler. Sjukhus indelas ofta i vad som brukar kallas kliniker. Kliniker och vårdcentraler är s.k. basenheter inom den s.k. slutna respektive öppna vården.

I propositionen uttalas vidare följande (s. 21).

När det gäller frågan om vilka organisatoriska enheter inom hälso- och sjukvården som utgör myndigheter torde det till en början vara klart att de centrala nämnderna utgör egna myndigheter. Frågan om de lokala nämnderna skall anses ingå i den centrala myndigheten eller utgöra egna myndigheter får bedömas från fall till fall mot bakgrund av bl.a. vilken grad av självständighet den lokala nämnden har i

förhållande till den centrala. Bedömningen torde ofta ge vid handen att även de lokala nämnderna är egna myndigheter. På motsvarande sätt får man från fall till fall bedöma om någon del av den till varje nämnd hörande förvaltningsorganisationen intar en så självständig ställning i förhållande till nämnden att den får anses utgöra en egen myndighet. Så bör i praktiken sällan vara fallet eftersom principen anses vara att beslutsbefogenheter får delegeras till en tjänsteman inom förvaltningsorganisationen endast när det gäller rutinärenden (prop. 1975/75:187 s. 260). Det innebär att nämndkansli, sjukhus, vårdcentraler och andra förvaltningsorgan under en nämnd i regel får anses ingå i den myndighet som nämnden utgör.

Enligt propositionen anses det efter vad som framkommit vid remissbehandling för närvarande inte lämpligt att utforma regleringen på det sätt som föreslagits i justitiedepartementets promemoria (Ds 1990:11) Sekretess inom och mellan myndigheter på vårdområdet. Förslaget i promemorian innebär att sekretesslagen skulle ändras så att kliniker och andra s.k. basenheter inom hälso- och sjukvården blev att anse som självständiga verksamhetsgrenar i förhållande till varandra enligt 1 kap. 3 § SekrL.

Som skäl till varför förslaget inte läggs till grund för lagstiftning anförts i propositionen bl.a. följande (s. 24).

Begreppet basenhet är inte närmare bestämt och storleken av de olika enheterna varierar mellan de olika sjukvårdsmyndigheterna. Detta gör att begreppet, åtminstone för närvarande, inte bör läggas till grund för en rättslig reglering. Vidare har i förslaget inte beaktats att enhetsindelningen inom hälso- och sjukvården kommer att i viss utsträckning ändras fr.o.m. den 1 juli 1991. Detta innebär bl.a. att en chefsöverläkares verksamhetsområde kan innefatta fler kliniker. Ett genomförande av förslaget kan därför innebära att nya problem skulle uppstå när det gäller att bestämma var sekretessgränserna går inom den offentliga hälso- och sjukvården. Det går heller inte att bortse från att förslaget kan medföra merarbete för läkarna och därmed också ökade kostnader för sjukvården. Vidare kan förslaget medföra komplikationer vid införande av nya organisatoriska lösningar inom sjukvården, t.ex. den s.k. Dalamodellen.

Frågan om i vilka fall en sekretessprövning skall göras innan en uppgift lämnas inom hälso- och sjukvården får därför, enligt propositionen, åtminstone tills vidare prövas enligt nu gällande regler.

Utskottets bedömning

Utskottet delar bedömningen i propositionen att nya sekretessproblem sannolikt uppstår om förslaget i promemorian nu genomförs om att s.k. basenheter skall jämföras med myndigheter i sekretesshänseende. Även merarbete och ökade kostnader för sjukvården kan bli följden. Eftersom de nya organisatoriska modellerna inte hunnit ta form ännu skulle det, enligt utskottet, vara förhastat att nu lagstifta i frågan. Utskottet utgår från att socialstyrelsen nära följer den organisatoriska utvecklingen inom sjukvården och om det behövs utarbetar allmänna råd för tillämpningen av de aktuella bestämmelserna. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att motion K42 (fp) yrkande 8 avstyrks.

Samarbete mellan apotek och vårdmyndigheter för att ingripa mot läkemedelsmissbruk

1990/91:SoU8y

I motion K40 av Barbro Westerholm (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sekretess mellan apotek och vårdmyndigheter för att ingripa mot läkemedelsmissbruk.

I motion K42 av Ylva Annerstedt (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sekretess mellan apotek och vårdmyndigheter för att ingripa mot läkemedelsmissbruk (yrkande 4).

Motionärerna föreslår en lättnad i sekretesslagstiftningen så att det blir möjligt för personalen på apoteken att kontakta läkaren/läkarna vid misstanke om läkemedelsmissbruk.

Gällande regler

För sjukhus och andra inrättningar som drivs av enskilda, liksom privat drivna läkarmottagningar, tandläkarmottagningar, laboratorier m.m. gäller föreskrifterna om sekretess i lagen (1980:11) om tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonalen m.fl. (tillsynslagen). Av förarbetena till tillsynslagen framgår att avsikten är att det i princip skall råda samma sekretess inom den privata hälso- och sjukvården som inom sådan vård som bedrivs av det allmänna. Bestämmelserna gäller även personal på apotek. Detta innebär i praktiken att uppgiftslämnande om en enskild patients läkemedelsförbrukning mellan apotek och läkare i princip endast kan ske om patienten gett sitt samtycke härtill.

Propositionen m.m.

I propositionen 1988/89:130 om socialstyrelsens framtida roll, uppgifter och inriktning föreslog regeringen att regionalt lokaliserade enheter för tillsyn av bl.a. hälso- och sjukvård skulle inrättas på högst sex orter i landet. Enheterna skulle utgöra en del av socialstyrelsen. I propositionen uttalade föredragande statsrådet att enheterna även borde svara för tillsyn av förskrivning av läkemedel i syfte att uppmärksamma och förhindra missbruk (s. 19). Riksdagen beslutade att propositionen i denna del inte skulle föranleda något riksdagens uttalande (1988/89:SoU24, rskr. 296).

I departementspromemorian Ds 1990:11 anfördes (s. 72) att man ännu inte löst frågan hur tillsynen över förskrivning av beroendeframkallande medel närmare skall anordnas genom socialstyrelsens regionala enheter. Om det kommer att förekomma någon form av rapportering som rör enskilda i tillsynsverksamheten, torde det enligt promemorian bli nödvändigt att föreskriva om undantag från sekretessen. Det ansågs emellertid inte möjligt att redan då ange vilka undantag som kunde behöva göras. I promemorian uttalades att frågan därför fick tas upp i ett annat sammanhang.

I här aktuell proposition lämnas inga förslag till ändrade regler i denna del. I propositionen konstateras att de regionala tillsynsenheter-

na för närvarande är under uppbyggnad. Frågan om hur tillsynen över förskrivningen av beroendeframkallande medel närmare skall anordnas har ännu inte lösts. Innan det bestämts hur tillsynsenheterna skall organisera sin verksamhet går det, enligt propositionen, inte att fastställa vilka förändringar i sekretesslagen eller andra lagar detta kan motivera. Föredragande statsråd anser i likhet med remissinstanserna att det är angeläget att frågan får en snar lösning. I propositionen nämns även att denna fråga kommer att behandlas i huvudbetänkandet från utredningen (S 1987:03) om översyn av bestämmelserna om tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonalen. Betänkandet kommer enligt planerna att överlämnas till chefen för socialdepartementet under våren 1991.

Socialstyrelsen har givit ut allmänna råd (1990:7) för att informera om åtgärder för att motverka och förebygga missbruk och för att ge råd om behandling av de patienter som utvecklat läkemedelsberoende. I dessa råd sägs bl.a. att om man misstänker att läkare överförskriver beroendeframkallande psykofarmaka kan apoteken diskutera förekommande fall med socialstyrelsens läkemedelsinspektörer vid deras återkommande besök och i akuta fall direkt med socialstyrelsen.

I socialutskottets yttrande (1988/89:SoU1y) till konstitutionsutskottet behandlades en motion liknande den nu aktuella. Yttrandet mynnade ut i en begäran om en översyn av sekretessreglerna inom vårdområdet (se ovan).

När utskottet senast behandlade motioner om behovet av åtgärder mot läkemedelsberoende och läkemedelsmissbruk (1990/91:SoU4) fann utskottet det anmärkningsvärt att regeringen ännu inte vidtagit någon åtgärd med anledning av utskottets tillkännagivande år 1987 när det gäller vården av läkemedelsberoende och -missbrukare. Utskottet ansåg också att det var angeläget att en ny läkemedelslagstiftning kommer till stånd. Arbetet i regeringskansliet med beredningen av läkemedelsutredningens förslag med sikte på en proposition måste därför bedrivas aktivt, anförde utskottet.

I betänkandet 1990/91:KU10 behandlades senast en liknande motion. Enligt konstitutionsutskottets mening borde inte riksdagen föregripa det beredningsarbete som pågick genom att då ta ställning till frågan. Detta beredningsarbete har nu resulterat i den aktuella propositionen.

Utskottets bedömning

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att frågan får en snar lösning. Utskottet konstaterar dock samtidigt att de regionala tillsynsenheterna inom socialstyrelsen fortfarande är under uppbyggnad och att frågan om hur enheternas tillsyn över förskrivningen av läkemedel skall utformas ännu inte är löst. Sistnämnda fråga avses också bli behandlad i ett betänkande under våren av tillsynsutredningen. Utskottet utgår från att regeringen återkommer till riksdä-

gen med de förslag som kan behövas för att förhindra läkemedelsmissbruk. Med det anförda föreslår utskottet att motionerna K40 (fp) och K42 (fp) yrkande 4 avstyrks.

1990/91:SoU8y

Informationen mellan socialnämnder när barn som far illa flyttar mellan kommuner

I motion K405 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om socialnämndernas informationsskyldighet om familjer med barn som far illa flyttar mellan kommunerna (yrkande 2). Motionärerna påpekar att om familjer, där misshandel av barnet misstänks, flyttar mellan kommungränserna måste informationen mellan socialnämnderna i de berörda kommunerna fungera.

Gällande regler

Om sekretess gäller för uppgifter hos en socialnämnd följer av 1 kap. 3 § SekrL att uppgifterna inte heller får röjas för annan socialnämnd i andra fall än som anges i sekretesslagen eller i en lag eller förordning till vilken sekretesslagen hänvisar. Uppgiftsskyldighet enligt lag eller förordning bryter sekretessen (14 kap. 1 §). En sådan *uppgiftsskyldighet* finns i 71 § SoL. Denna bestämmelse om anmälnings- och uppgiftsskyldighet har fått en ändrad lydelse som trädde i kraft den 1 juli 1990. Numera gäller att myndigheter vars verksamhet berör barn eller ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är skyldiga att genast till socialnämnden anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till underårigs skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter samt läkare, lärare, sjuksköterskor och barnmorskor som inte har sådan anställning. Socialnämnden tillhör alltså de myndigheter som har anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt 71 §. Bestämmelsen ger dock inte någon möjlighet till uppgiftslämnande till skydd för ett väntat barn.

Förslaget i propositionen

I propositionen sägs att de hinder, som sekretesslagen tidigare utgjorde, för att lämna uppgifter till socialnämnden i stora delar torde ha undanröjts genom den nyligen genomförda ändringen i 71 § SoL. Med den ändringen blev som ovan nämnts alla myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten anmälningsskyldiga.

Genom den föreslagna ändringen i 14 kap 2 § SekrL hindrar inte sekretessen att uppgifter om barn och ungdomar eller den som är missbrukare lämnas mellan myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, om det behövs för att den enskilde skall få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma föreslås gälla om det behövs för en nödvändig insats till skydd för ett väntat barn.

Enligt den nyligen genomförda ändringen av 71 § SoL har alla myndigheter inom socialtjänsten anmälnings- och uppgiftsskyldighet. Den föreslagna ändringen i 14 kap. 2 § SekrL innebär att socialnämnden också får en möjlighet att lämna uppgifter till en annan nämnd om det behövs för en nödvändig insats till skydd för ett barn som väntas. Utskottet anser att gällande och föreslagna bestämmelser är tillräckliga för att information mellan socialnämnderna skall kunna lämnas på ett tillfredsställande sätt när en familj med barn som far illa flyttar mellan kommunerna. Utskottet anser därför att motion K405 (fp) yrkande 2 är tillgodosedd och bör avstyrkas.

Översyn av sekretesslagen

I motion K405 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att sekretessreglerna måste ses över för att underlätta arbetet med att hjälpa utsatta barn (yrkande 1). I motionen tas utredningar om sexuella övergrepp mot barn upp. Motionärerna anser att det härvid är nödvändigt att samordna rättsväsende, socialförvaltning och aktuella vårdinstanser. I syfte att underlätta samarbetet bör en översyn av gällande sekretessregler ske, framhålls det.

I motion So276 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om socialtjänstlagen och skollagens utformning samt om behovet av en översyn av sekretesslagen (yrkande 3). Motionärerna anser att skolans, hemmets och socialtjänstens gemensamma ansvar för elevernas sociala utveckling bör anges i socialtjänstlagen och skollagen. Det anses viktigt att sekretesslagstiftningen har en sådan utformning att samarbetet mellan berörda organ inte förhindras. En översyn av sekretesslagen, för att komma till rätta med de problem som finns när det gäller information mellan myndigheter, är enligt motionen därför angelägen.

I motion K39 av Bertil Fiskesjö m.fl. (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till en generell översyn av sekretesslagstiftningen enligt vad som anförts i motionen (yrkande 4). Motionärerna anser att genom att sekretesslagen ändrats vid upprepade tillfällen sedan den trädde i kraft för tio år sedan har den blivit svåröverskådlig och svår att tillämpa. Sekretessskyddet bör enligt motionen endast brytas i de fall detta kan förväntas vara till gagn för de människor uppgifterna avser eller när ett starkt allmänintresse kräver det. Vid en översyn anses det också angeläget att regler skapas som möjliggör ett samarbete mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård kring barn med problem.

I motion K41 av Margitta Edgren (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av sekretesslagstiftningen och en attitydförändring i myndighetskulturen (yrkande 2). Enligt motionen bör denna översyn syfta till att öppenheten i samhället ökar på medborgarnas villkor och inte bakom deras rygg.

På riksdagens begäran har en översyn av vissa sekretessbestämmelser nyligen gjorts, vilken resulterade i den nu aktuella departementspromemorian (*Ds 1990:11*) Sekretess inom och mellan myndigheter på vårdområdet.

I promemorian har också diskuterats frågan om lättnader i sekretessen även i förhållande till andra myndigheter, t.ex. skolan. I promemorian anförts (s. 43) att det i första hand ankommer på socialtjänsten att bistå barn som har allvarliga sociala problem. Om man från socialtjänstens sida anser det nödvändigt att skolan medverkar i detta stöd, torde uppgifter kunna lämnas från socialtjänsten till skolan med stöd av 1 kap. 5 § SekrL (dvs. om det är nödvändigt för att socialtjänsten skall kunna fullgöra sin verksamhet). Med hänvisning till detta bör enligt promemorian inte nu föreslås några lättnader i sekretessen mellan socialtjänsten och skolan.

Propositionen

Någon lättnad i sekretessen som innebär att uppgifter skall kunna lämnas från vårdmyndigheterna till myndigheter utanför vårdområdet utöver vad som för närvarande gäller bör enligt propositionen nu inte införas. Vidare sägs att detta ställningstagande inte minst motiveras av att uppgifterna får ett sämre sekretesskydd utanför vårdområdet.

Som tidigare flera gånger nämnts föreslås att 14 kap. 2 § i sekretesslagen ändras så att uppgifter om barn och ungdomar eller den som är missbrukare kan lämnas mellan myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten om det behövs för att den enskilde skall få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. I propositionen talas i detta sammanhang bl.a. om det arbete som bedrivs vid fall av sexuella övergrepp mot barn. I sådana ärenden finns i dag ingen möjlighet för socialtjänsten att lämna uppgifter till hälso- och sjukvården om samtycke från vårdnadshavaren saknas.

Tidigare behandling

I 1990/91:KU10 (s. 31 f.) behandlades senast en motion om en översyn av myndigheters tillämpning av sekretesslagstiftningen. I konstitutionsutskottets bedömning uttalades bl.a. att från regeringskansliet hade upplysts att man med uppmärksamhet följer tillämpningen av sekretesslagstiftningen. Det kunde i sammanhanget anmärkas att sekretesslagen tillhör den grupp lagar som ofta får anpassas till utvecklingen. Konstitutionsutskottet fann inte anledning för riksdagen att ta initiativ till en allmän översyn av tillämpningen.

Den föreslagna ändringen i 14 kap. 2 § SekrL innebär bl.a. att samarbetet mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten underlättas i utredningar om sexuella övergrepp. När det gäller samarbetet mellan socialtjänsten och skolan delar utskottet den uppfattning som framförs i departementspromemorian om skälen till varför någon lättnad i sekretessen inte nu bör göras.

Enligt uppgift följer man i regeringskansliet med uppmärksamhet tillämpningen av sekretesslagstiftningen. En översyn av vissa sekretessfrågor inom vårdområdet har också genomförts på riksdagens initiativ, som resulterat i nu föreliggande proposition. Socialutskottet finner därför så vitt avser utskottets beredningsområde inte anledning för riksdagen att ta initiativ till en allmän översyn av tillämpningen. Med hänsyn härtill föreslår utskottet att motionerna K405 (fp) yrkande 1, So276 (c) yrkande 3 och K39 (c) yrkande 4 avstyrks. Utskottet föreslår att motion K41 (fp) yrkande 2 avstyrks av samma skäl.

Socialutskottet överlämnar med detta yttrande motion So276 (c) yrkande 3 till konstitutionsutskottet.

Stockholm den 11 april 1991

På socialutskottets vägnar

Ulla Tillander

Närvarande: Anita Persson (s), Ulla Tillander (c), Per Stenmarck (m), Johnny Ahlqvist (s), Rinaldo Karlsson (s), Ingrid Hemmingsson (m), Ingrid Ronne-Björkqvist (fp), Rosa Östh (c), Gudrun Schyman (v), Anita Stenberg (mp), Jan Andersson (s), Sinikka Bohlin (s), Maj-Inger Klingvall (s), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Barbro Westerholm (fp), Alf Egerfors (s) och Marianne Andersson (s) i Gislaved.

Avvikande meningar

1. Uppgiftslämnande mellan myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten för vård, stöd och behandling

Ingrid Ronne-Björkqvist och Barbro Westerholm (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utgångspunkten för" och slutar med "och 2 avstyrks." bort ha följande lydelse:

Ett förtroendefullt samarbete är en förutsättning för ett framgångsrikt behandlingsarbete. För att detta inte skall undergrävas är det viktigt att myndigheten före en sekretessbedömning alltid i första hand prövar om sekretessen kan brytas av ett samtycke från den enskilde. Utskottet anser att detta måste framgå av lagtexten.

Utskottet vill framhålla att ett utlämnande av uppgifter om en enskild skall ske i mycket restriktiv omfattning. Dessutom bör de uppgifter som lämnas ut vara relevanta i det enskilda fallet. Lagtexten måste därför utformas så att det framgår att undantaget endast avser aktuella uppgifter som är av väsentlig betydelse.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K42 (fp) yrkandena 1 och 2.

2. Uppgiftslämnande mellan myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten för vård, stöd och behandling

Gudrun Schyman (v) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "delvis avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet motsätter sig regeringens förslag till tillägg till 14 kap. 2 § sekretesslagen. Utskottet anser att gällande sekretessbestämmelser ligger på en relativt väl avvägd nivå. En förändring kan medföra att personlig integritet och rättssäkerhet kränks. När det gäller missbrukare anser utskottet att ett informationsutbyte lika gärna kan resultera i att man blir mindre benägen att söka vård av rädsla för andra ingripanden än man tänkt sig. Beträffande gravida kvinnor som missköter sig räcker, enligt utskottet, gällande lagar — LVU och LVM — för att ge myndigheter den information som behövs för ett ingripande.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K37 (v) yrkande 1 och med avstyrkan av motion K41 (fp) yrkande 1 delvis.

3. Uppgiftslämnande för forskning, statistikframställning och sjukvårdsadministration

Per Stenmarck, Ingrid Hemmingsson och Ingegerd Troedsson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Vad först" och slutar med "7 delvis avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet motsätter sig förslaget om att uppgifter skall få lämnas mellan olika myndigheter inom den kommunala och landstingskommunala hälso- och sjukvården för forskning, statistik och administration. Dessa ändamål är så allmänt angivna att det är svårt att föreställa sig vad denna lättnad i sekretessen kan innebära för den enskilde. Skyddet för den enskildes integritet är i dag för svagt. Den oro många känner inför myndigheternas uppgiftsinsamlande har därför, enligt utskottet, en saklig grund. Utskottet anser att det är särskilt viktigt att den enskilde inom hälso- och sjukvården med förtroende kan lämna ifrån sig känsliga uppgifter.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K38 (m) yrkande 1 och med avstyrkan av motionerna K37 (v) yrkande 2, K39 (c) yrkandena 1 och 2 och K42 (fp) yrkande 6 och yrkande 7 delvis.

4. Uppgiftslämnande för forskning, statistikframställning och sjukvårdsadministration

Ingrid Ronne-Björkqvist och Barbro Westerholm (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Vad först" och slutar med "7 delvis avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en specialreglering av personregister inom kommuner och landsting först måste genomföras innan ett friare uppgiftslämnande kan tillåtas mellan olika myndigheter inom hälso- och sjukvården. Integritetskänsliga uppgifter skall under inga omständigheter få lämnas ut för administrativa ändamål mellan sådana myndigheter.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K42 (fp) yrkande 6 och yrkande 7 delvis och med avstyrkan av motionerna K37 (v) yrkande 2, K38 (m) yrkande 1 och K39 (c) yrkandena 1 och 2.

5. Uppgiftslämnande för forskning, statistikframställning och sjukvårdsadministration

Ulla Tillander och Rosa Östh (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Vad först" och slutar med "7 delvis avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att skyddet för den enskilde försvagas avsevärt genom förslaget att kunna lämna uppgifter för forskning, statistik och administration med ett s.k. rakt skaderekvisit mellan vårdmyndigheter. Uppgifter för forskning och statistik bör enligt utskottet avidentifieras före överlämnandet om inte regeringen i särskild ordning medgivit annat. Vidare bör endast sådana patientuppgifter i s.k. patientadministrativa system få utlämnas som den mottagande myndigheten rimligen kan behöva för sitt arbete. Uppgifter för vårdplanering, ekonomisk uppföljning och liknande administrativa göromål bör avidentifieras före utlämnandet.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K39 (c) yrkandena 1 och 2 och med avstyrkan av motionerna K37 (v) yrkande 2, K38 (m) yrkande 1 och K42 (fp) yrkande 6 och yrkande 7 delvis.

6. Uppgiftslämnande för forskning, statistikframställning och sjukvårdsadministration

Gudrun Schyman (v) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Vad först" och slutar med "7 delvis avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att ett uppgiftslämnande för forskning och statistik bör vara möjligt. Identifikationen bör dock försvåras genom att bl.a. avidentifiering görs i så stor utsträckning som möjligt. Däremot anser utskottet det inte motiverat med lättnader i sekretessen när det gäller uppgifter för sjukvårdsadministrativa ändamål.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K37 (v) yrkande 2 och med avstyrkan av motionerna K38 (m) yrkande 1, K39 (c) yrkandena 1 och 2 och K42 (fp) yrkande 6 och yrkande 7 delvis.

7. Uppgiftsskyldighet till socialstyrelsen och läkemedelsverket

Per Stenmarck (m), Ingrid Hemmingsson (m), Ingrid Ronne-Björkqvist (fp), Ingegerd Troedsson (m) och Barbro Westerholm (fp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "bör avstyrkas." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det viktigt att olika hälsoregister utnyttjas för att uppdaga och kartlägga hälsorisker. Utskottet motsätter sig emellertid förslaget till lag om uppgiftsskyldighet inom hälso- och sjukvården. Enligt utskottet bör centrala register med integritetskänsliga uppgifter regleras i särskilda s.k. registerlagar. En sådan reglering skulle medföra att medborgarna fick en bättre överblick när det gäller vilka register som finns och för vilka ändamål som uppgifterna samlas in.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motionerna K423 (m) yrkande 2, K38 (m) yrkande 2 och K42 (fp) yrkande 5 och yrkande 7 delvis och med avstyrkan av motion K39 (c) yrkande 3.

8. Uppgiftsskyldighet till socialstyrelsen och läkemedelsverket

Ulla Tillander och Rosa Östh (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "bör avstyrkas." bort ha följande lydelse:

Utskottet motsätter sig förslaget till lag om uppgiftsskyldighet inom hälso- och sjukvården. Förslaget öppnar en möjlighet till informationsinsamling inom ett synnerligen brett område. Utskottet anser det också anmärkningsvärt att en diskussion och en analys av säkerhetsproblemen ur den enskildes synvinkel saknas i propositionen.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K39 (c) yrkande 3 och med avstyrkan av motionerna K423 (m) yrkande 2, K38 (m) yrkande 2 och K42 (fp) yrkande 5 och yrkande 7 delvis.

9. Sekretess inom myndigheter på hälso- och sjukvårdsområdet

Ulla Tillander (c), Ingrid Ronne-Björkqvist (fp), Rosa Östh (c) och Barbro Westerholm (fp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "yrkande 8 avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att nuvarande lagstiftning har lett till olika tolkningar av begreppet "myndighet". Frågan om vilka enheter inom hälso- och sjukvården som skall jämföras med myndigheter vid tillämpning av sekretesslagen behöver lösas genom en lagreglering. Regeringen föreslår emellertid inte någon lagändring i denna del, utan framför i stället sin tolkning i motivtexten till andra lagändringar. Detta innebär enligt utskottet att rättsläget fortfarande är oklart.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K42 (fp) yrkande 8.

10. Samarbete mellan apotek och vårdmyndigheter för att ingripa mot läkemedelsmissbruk

Ingrid Ronne-Björkqvist och Barbro Westerholm (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "yrkande 4 avstyrks." bort ha följande lydelse:

Behovet av en snar lösning är påkallat av att missbrukarna skall få en möjlighet till vård för att komma ur sitt beroende. Utskottet anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till de lättnader i sekretessen som kan behövas för att apoteken skall kunna lämna uppgifter till förskrivande läkare vid misstanke om läkemedelsmissbruk.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motionerna K40 (fp) och K42 (fp) yrkande 4.

11. Översyn av sekretesslagen

Ingrid Ronne-Björkqvist och Barbro Westerholm (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Den föreslagna" och slutar med "yrkande 4 avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det nödvändigt att samordna insatserna från polis, socialnämnd m.fl. vid utredningar om sexuella övergrepp mot barn. I syfte att underlätta ett sådant samarbete bör en översyn av gällande sekretessregler ske.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motion K405 (fp) yrkande 1 och med avstyrkan av motionerna So276 (c) yrkande 3 och K39 (c) yrkande 4.

12. Översyn av sekretesslagen

Ulla Tillander och Rosa Östh (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Den föreslagna" och slutar med "yrkande 4 avstyrks." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att skolans, hemmets och socialtjänstens gemensamma ansvar för elevernas sociala utveckling bör anges i socialtjänstlagen och skollagen. Sekretesslagstiftningen bör ses över så att den får en sådan utformning att samarbetet mellan berörda organ inte förhindras. Ut-

skottet anser att en översyn av sekretesslagen också är motiverad av att lagen genom upprepade ändringar sedan ikraftträdandet har blivit svåröverskådlig och svår att tillämpa.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör beakta vad som här anförts med anledning av motionerna So276 (c) yrkande 3 och K39 (c) yrkande 4 och med avstyrkan av K405 (fp) yrkande 1.